

Veljarakanningin og fólkaflokkurin

Oddagrein

NÚ er so aftur gjord ein veljarakanning, har serligur dentur verður lagdur á spurningin um framtíðar viðurskipti okkara við Danmark. Tað eru ikki so nógvir mánaðir síðani, at ein líkandi veljarakanning varð gjord, tó vóru spurningarnir hesaferð fleiri og óðrvisi. M.a. vóru fleiri valmøguleikar, tá tað snýr seg um framtíðar stöðu Føroya. Meðan tann fyrri kanningin visti meiriluta fyrri fullveldisætlanunum hjá samgonguni, so gevur henda kanningin eitt úrslit, sum vísir, at minni enn helvtin av teimum spurdu tekur undir við fullveldinum. Um somu tíð vísir tað seg, at nógv av teimum spurdu taka undir við uppskotinum hjá Javnaðarflokkinum um eina sjálvstýrslóg. Tú kanst tó lesa kanningarúrslitini uppá fleiri mátar, og ein er, at ein stórus partur av føroyingum tekur undir við, at viðurskiptini millum Føroyar og Danmark verða munandi broytt. Her eru tó aftur fleiri mátar at lesa kanningina uppá. Tað er heilt frá teimum mongu sambandsveljarunum, sum halda, at broytingarnar eiga at røkka longur enn til Heimastýrslógina - til teir mongu tjóðveldisveljarar, ið bara siggja fullveldið sum einasta rætta útspælið. Hvussu vit enn lesa hesa kanning og hvat vit enn leggja í hana, so stendur eitt púra greitt, og tað er, at føroyingar í størri mun vilja vera sjálvbjargnir og taka ábyrgd av sær sjálvum. Ivin og ósemjan snúgva seg um, hvussu hetta verður gjørt og nær.

TAÐ var sera áhugavert at hoyra lógmann gera viðmerkingar í útvarpinum. Hann endurtók júst tað, sum hann segði við Sosialin herfyri, nevniliga hetta, at vit eiga ikki at forhasta okkum við úttalilsum men biða eftir útgreiningararbeiðinum, sum verður gjørt og sum skal koma út í eina Hvítbók, ið so aftur skal liggja til grund fyrri komandi stórorðaskeftinum um framtíð Føroya og hvussu og hvat vit skulu samráða okkum til við Danmark. Tað var ein vanlukka fyrri bæði hesa sök og aðrar, at stóru flokkarnir heldur valdu at taka Sjálvstýrslógin við og harvið útiloka hinum stóra flokkinum Javnaðarflokkinum. Tíðin fer at vísa, at bert ein semja millum hesar flokkar kann rudda slóð fyrri eina skilagóðari og brúkligari loysn í eitt nú tjóðskaparmálinum. Hóast tjóðveldismenn harta javnaðarflokkin fyrri at vera veruliga forðingin í fullveldismálinum, so er rætta adressan kanska heldur teirra egni samstarvsflokkur, Fólkaflokkurin. Tí veljarakanningin gevur eina greiða ábending um, at nógvir fólkafloksveljarar eru als ikki so heitir fyrri fullveldinum, og hetta er kanska heldur ikki so lógið, tá hvorki lögmaður ella tingmenn higartil hava gjørt nakað fyrri at sannføra sínar veljarar um, at fullveldisgongdin er tann rætta. Hetta siggja vit nú aftur í veljarakanningini. Og tá lögmaður helst ikki vil úttala seg um fullveldið og bara vísir til komandi kanningar, so kann tað móguliga vera prógv um, at hann í veruleikanum bert gongur hálvjartaður inn fyrri tí - ella í hvussu so er hevur sín stóra iva. Og tað er hesin iva, sum nú kemur til sjónar í flokki lógmans.

Sosialurin

Viðmerkingar:

Tað lovaða landið hjá Eidesgaard

Tann nýggja veljarakanningin bendir á, at úrslitið av fólkaatkvøðuni um fullveldi kann gerast eitt NEI. Hendir tað, fara øll eygu at venda sær móti Jóhannesi Eidesgaard. "Kom nú við tínari sjálvstýrslóg", fara fólk at siga. Og hann fer standa, sum hevði hann bitið í lort. Tí sjálvstýrslógin kann ikki setast í verk. Hon er fupp og svindil úr enda í annan

Í Sosialinum 1. apríl undrast Hanus Andreassen á, hvi Javnaðarflokkurin og Tjóðveldisflokkurin ikki samstarva um sjálvstýrslógt.

Tað mátti ikki verið so ómøguligt at nærkast hvørjum øðrum, skrivur hann, tí "báðir flokkar vilja av við flokkinn, á skipaðan hátt og eftir einum ávisum áramáli. Báðir vilja, at Føroyar skulu vera eitt sjálvstøðugt land, javnlíki hjá teimum suverenu statunum í Norðurlondum. Báðir vilja, at Føroyar skulu verðveita - kanska vaksa um - samstarvið við Danmark. Norðurlond og kanska umheimin sum heild".

Vit eru fleiri enn Hanus, sum undrast.

Tí tað er, sum hann sigur. Javnaðarflokksins stevnumið samsvara næstan fult og heilt við tað, sitandi samgonga hevur sett sær fyrri at fremja.

Tað einasta sum tykist skilja partarnar, er spurningurin um, hvørt Føroyar skulu hava fullveldi við egnari grundlóg ella ikki.

Men hyggja vit nærri eftir, so er í veruleikanum eingin munur.

Á síðu fimm í tí nógva umrodda bóklinginum hjá Javnaðarflokkinum stendur, at Føroyar og Danmark skulu vera tvey "sjálvstøðug og javnsett lond". Og skulu Føroyar verða eitt sjálvstøðugt og javnsett land við nakað annað land, so letur tað seg also ikki gera, so leingi vit eru undir grundlógini hjá Danmark. Ynskir Javnaðarflokkurin einar "sjálvstøðugar og

javnsettar" Føroyar, so ynskir hann eisini fullveldi.

Ellá sum Hanus Andreassen sigur: "Eftirsum Danmark er eitt fullveldi, áttu Føroyar eisini at verið tað, annars vóru londini ikki javnlíkar".

Á somu síðu í bóklinginum verður einaferð afturat gjørt klokkljárt, at flokkurin vil hava eitt føroyskt fullveldi. Har stendur nevniliga eisini, at "Føroya Løgting, sum umboð fyrri Føroya fólk, er hægsti myndugleiki í Føroyum". Ein greiðari definition av fullveldi er ikki til. Og tað eru also stevnumiðini hjá Javnaðarflokkinum, vit tosa um.

Fullveldi undir danskari lóg...

Tað er ógvuliga trupult at finna útav, hvat problemið hjá Javnaðarflokkinum er. Stevnumiðini siga so púra krystallklárt, at er málið hjá flokkinum er fullveldi. Og tað merkir, at sitandi samgonga arbeidir av fullari kraft við at seta í verk idealið hjá Javnaðarflokkinum.

Men javnaðarmenn eru rasandi! Teir finna seg ikki í tí! Nú má soðast um! sigur Eidesgaard.

Javnaðarleiðarin vil also hava, at javnaðarpolitikkurin verður steðgaður, tí politikkurin stríðir imóti áhugamálinum hjá Javnaðarflokkinum...

Er sigi sum Hanus: Eg skilji einki petti...

Og tá man so roynir at finna útav hvat tað er sum bagir, fer tað heilt at mala.

Tí tað vísir seg, at javnaðarmenn í talum og greinum vilja hava nakað heilt

annað enn tað, sum teir hava viðtekið og prentað í fleiri litum og sent í hvørt hús í landinum: Javnaðarmenn vilja nevniliga verða verandi undir teirri donsku grundlógini!

Men teir vilja eisini vera eitt sjálvstøðugt og javnsett land! Og teir vilja eisini, at Løgtingið skal vera okkara hægsti myndugleiki!

Flokkurin vil also bæði siga ja og nei. Hann vil bæði til høguru og til vinsturu. Hann vil vera bæði innanborða og utanborða. Hann vil bæði hava fullveldi og ikki fullveldi. Sjálvstøðugt land og ikki sjálvstøðugt land.

Og felagsnevnrarin, har allar mótsognirnar skulu savnast til eina forsonandi eind, er tann magiska sjálvstýrslógin.

Tey 32 prosentini Boðini til fólk eru also, at skeri eg teg her, ja, so fái eg teg har allíkvæl.

Tað hevur eydnast at fáa fólk at trúgva, at tað ber til. Og tað er ikki so lógið. Hvussu kann nakar halda, at flokkurin hjá Øregaard og Dam fer at lumpa fólk?

Tað fyrirlis úrslitið er, at 32% av fólkinum í eina nýggjari kanning siga seg taka undir við hesum sokallaða politikkinum. Tey vilja fylgja Jóhannesi Eidesgaard inn í tað lovaða landið, har Føroyar eru "eitt sjálvstøðugt land undir teirri donsku grundlógini".

Jóannes fegnast. Sjálvandi. Í politikki er stuttligt hava undirtøku. Framgongd í veljarakanningum. Popularet.

Men Jóannes Eidesgaard tykist gloyma, at ein popularetur, sum er vunnen við at geva fólk órealistiskar vónir, er vandamikil. Tí einaferð fara tey at krevja tað, sum teimum er lovað.

Kanska fara tey eisini ein dag at krevja sít frá Javnaðarflokkinum.

Undirtøkan fyrri "sjálvstýrslógin" er ið hvussu er vaksandi. Tað kann hugsast at hon fer at byta tey 75% av føroyingum, sum sambært kanningini vilja hava sjálvstýri, í tveir bólkur. Úr-

Stevnumið Javnaðarflokksins siga púra greitt, at flokkurin vil hava fullveldi. Men javnaðarmenn hava vent sínum egnu málum baki. Í staðin fyrri ábyrgdarfullan politikk, fara teir ábyrgdarleysan taktikk

slitið kann gerast eitt NEI á fólkaatkvøðuni um fullveldi.

Og so fara øll eygu í landinum - og í øðrum londum - at venda sær móti einum manni: Jóhannesi Eidesgaard.

"Kom nú við tíni sjálvstýrslóg", fara fólk at siga. "Gev okkum nú eitt land sum bæði er sjálvstøðugt og javnsett við onnur lond - og sum samstundis er undir grundlógini hjá Danmark".

Og so fer Eidesgaard at standa har. Við tónum hondum. Og ikki vita, hvat hann skal siga.

Og tá fer hann at angra, at hann hevur spælt við fólkskum kortum. At hann hevur lovað fólk nakað, sum slett ikki kann setast í verk.

Men enn er skaðin ikki hendir. Enn eru stundir hjá Javnaðarflokkinum at leggja sína populistisku og ábyrgdarleysu propaganda til viks, og í staðin vera við til at seta í verk tey stevnumið, sum hann sjálvur hevur samtykt.

Enn eru stundir at skifta tann partapolitiska taktikkinn út við konstruktivan politikk. Enn eru stundir at vera við til at rudda upp í viðurskiptinum millum Føroyar og Danmark. At skapa greiðar linjur fyrri okkara samstarvi við Danmark.

Og greiðar linjur fáa vit ikki fyrr enn londini veruliga eru javnsett. Ikki fyrr enn vit vita, hvar vit standa. Ikki fyrr enn vit samstarva við danir á jøvnum fæti. Ikki fyrr enn vit - eins og Danmark og øll onnur lond - hava evsta valdið heima hjá okkum sjálvum.

Tað er tað, tey nevna fullveldi.

Sjúrður Skaale

